

Metodovo družbo,» toda liberalci so rekli, da ne. In glasovali so z Nemci vred za podporo nemškemu gledališču. Kje imajo neki isti Kranjci narodno zavest, ki si volijo liberalno-narodne poslance?

(Nepotreben strah.) Slovensko-liberalnim gospodom okoli «Slov. Naroda» v Ljubljani kar hudo postaja, kadar slišijo, da se v kakem kraju snuje zopet novo konsumno društvo kmetom v korist. Ah, kako jih je zadnjič prestrašila vest, da se tudi na Štajarskem v gornjemgrajskem okraju ustanavlja konsumno društvo! Toda Štajarci ne vemo, zakaj se liberalni starček tako jezi, ker vendar sam priznava, da ima tam samo jednega pristaša med Nemci. Starček je star in duh mu postaja nejasen.

(Umivanje nog.) Danes so umivali mil. knez in škof v stolnici noge sledečim starčkom: Fr. Turkuš 97 let star, J. Prekosta 90, J. Rojko 89, Fr. Matušekovič 88, M. Mlinarič 79, E. Proj 79, J. Zehner 77, A. Kizlinger 73, J. Vajdacher 73, J. Drešer 70, M. Koren 68. Starost vseh starčkov skupaj znaša 971 let.

(Železnice) stanejo štajarske davkoplačevalce prav veliko. Deželna železnica Poljčane-Konjice je imela letos 3.202 gld. primanjkljaja. — Kakor smo že poročali, namerava neka ogrska družba zidati novo železnico iz Radgone do postaje Alsó-Lendva. S to zvezo je bodočnost Ljutomera oslabljena, kajti Ljutomer bo odrezan od prometa med Ogrsko in Štajarsko. — Deželni odbor predlaga, da se za zidanje proge Grobelno-Slatina-Hrvatsko dovoli kot deležnina 400.000 gld., ako se izpolnijo nekateri stavljeni pogoji. Med njimi se nahaja tudi, da se mora proga zvezati s kako hrvatsko železniško progo. To je gotovo modro, kajti železnica, ki visi tako v zraku kakor Poljčane-Konjice, pač težko uspeva.

(Štajarska kmetijska družba) šteje sedaj 63 podružnic in 4112 članov. Na Gorenjem Štajarskem je 23 podružnic s 1717 člani, na Srednjem 24 podružnic s 1732 člani, in na Spodnjem Štajarskem 16 podružnic s 663 člani. Naše slovensko ljudstvo nima od kmetijske družbe nič, popolnoma nič. Kajti one podružnice po Spodnjem Štajarskem so večinoma v nemških rokah ter preskrbujejo vsakovrstne ugodnosti le Nemcem in slovenskim odpadnikom. Štajarska kmetijska družba podpira potemtakem le germanizacijo. Opomniti moramo, da izdaje družba svoj list, katerega da predstavljati tudi na slovenski jezik. Toda slovenska izdaja prihaja cel mesec pozneje za nemško, kadar že mnogokrat vsebina lista ni več resnična. Vse v blagor slovenskega ljudstva!

(Slatina in Vuzenica) sta, kakor znano, v slovenskih rokah. Toda nekaterim posili Nemcem, kateri ne morejo trpeti ljubega miru, hočejo, da se ti kraji izločijo iz okolice ter se ustanovijo kot samosvoje občine. Če se bodo nemški nobel ljudje po trgih in večjih krajih vedno in vedno stavili v nasprotje s priprostim deželani, potem se zna naše potrpežljivo ljudstvo tudi enkrat naveličati tega vednega preziranja in otročjega poniževanja od strani nemškutarske gospode ter se jim postaviti v vsakem, tudi gospodarskem oziru, odločno po robu!

(100 goldinarjev) dobi, kdor naznani morilca Francina Goloba, bivšega hlapca na pristavi šolskih sester, ali kdor pripomore, da se izve zanj.

(Iz Cvena pri Ljutomeru). Kmetijska zadruga na Cvenu je ustanovljena. Pristopilo je že 82 zadrugnikov. Ta zadruga bode imela silno velik pomen za naše kmetovalce. Njen sedež je na najbolje ugodnem kraju, ki si ga je mogoče misliti. Zadruga bode ostala strogo kmetijska t. j. pečala se bode z prodajo kmetijskih pridelkov, z nakupovanjem gospodarskih potreb, napravo trsnice, drevnice in preskrbljenjem plemene živali. Naj torej naši kmetovalci z zaupanjem pristopijo. Kdor pa ima kakšen dober nasvet ali kakovo željo, naj se obrne do tajnika g. Toma Pušenjaka na Cvenu. Ako bode vse

složno delovalo, gotovo ne bode izostal lep uspeh.

(Novo zdravilo zoper protin.) Znani urednik časopisa «Kneipp-Blätter», g. J. Okič v Verishofenu, je iznašel neko gotovo sredstvo zoper protin in trganje. Mnogo spričeval in priznanjskih pisem, ki so se nam poslale, spričuje to do cela. Opozarjamo na dotični inserat.

Iz drugih krajev.

(Vodje socijalnih demokratov) niso ravno tako nesebični, kakor vedno trdijo. »Fürther Fränk. Arbeiterblatt« piše, da okoli dva milijona socijalno-demokratskih delavcev na leto zbere do 10 milijonov mark za stranko. Od tega dobiva 50 glavnih vodij po 10.000 mark na leto, kar znaša 500.000 mark; 200 vodij druge vrste dobiva po 5000 mark, to znaša 1.500.000 mark; potnine znašajo 1.500.000; poslanci dobivajo 120.000; za volilno agitacijo potrosijo 3.500.000; časnikom, večinoma židovskim, razdelé 1.800.000 mark. To znaša skupaj 9 milijonov mark. Ostali milijon pa dobé ljudje, ki se ponašajo kot delavci, a ne delajo drugega, da krošnjarijo od mesta do mesta. Vodje žive dobro, delavci pa jih plačujejo.

(Velika nesreča.) Pretresljiva nesreča se je dogodila 18. t. m. v Gabrijli na Goriskem. Čast. g. kurat, Al. Bratina je hotel povzdigniti slovesnost prihodnjega velikonočnega ustajenja in je pripravljaj na ognjišču v kuhinji po dokončani sv. maši ob 8. uri zjutraj snovi za bengalični ogenj. Tolkel je v kamenitem piskru z železnim drogom. Ko v tretje udari, se bržkone ukresi kamen, snovi eksplodirajo v toliki moči, da mu kosčeki kamena popolnoma razdrobijo levo roko do podlakti, odnesejo na desni roki mali prst in kos levega skozi okno na ulico, ga precej močno ranijo po životu, zlasti na čelu nad levim očesom. Pok se je slišal nad uro daleč. Pritekla sta na pomoč gg. zdravnik iz Vipave in Ajdovščine ukrenila, kar je bilo za prvi hip potrebno. S sv. zakramenti previdenega gospoda so odpeljali isti dan zvečer ob 6. uri v Gorico k usmiljenim bratom v spremstvu z g. zdravnikom iz Ajdovščine. V bolnišnici so mu odrezali levo roko. Na desni so mu ostali trije prsti.

Društvene zadeve.

(Hranilnica in posojilnica v Celju.) Nam je poslala računski sklep za šest letno 1898. Poročali bomo o priliki in v «narodnem gospodarstvu».

(Delavskega podpornega društva v Celju) novoizvoljeni odbor je sledeč: Rebek, predsednik, Iv. Krančič, podpredsednik, M. Zabukošek, tajnik, M. Terček, blagajnik, Dr. J. Dečko, J. Omladič, M. Stojan, izvednik, J. Šoško, odborniki. A. Kodrman, J. Belak, J. Leon, F. Seničar, namestnik tajnika, Likar, L. Lah, J. Kosem, računovodja. Našla se je v nedeljo po občnem zboru. «Narodnem domu» v Celju denarnica in nekaj denarjev, čigava je, naj se oglasi pri društv. tajniku delavsk. podpornega društva v Celji, da jo nazaj dobi.

(Posojilnica v Slatini.) Na zadnjem občnem zboru so bili izvoljeni gg.: Franc Korošec, nadžupnik, načelnikom; F. Ogrizek, trgovec in posestnik, Martin Debelak, Blaž Perkovič in Matej Košak odborniki; v nadzorstvo pa kapelana Fran Višnar in Josip Trafenik.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruga.

(Iz Žalca.)

Dosedaj sem razpravljaj, kako se kmetijske zadruga snujejo, kakšne koristi, kakšne pravice in dolžnosti imajo udje zadruga, sedaj pa hočemo tudi izvedeti, kdo zadrugo vodi. To nam pove § 15. društvenih pravil, kateri se glasi: § 15. Izvršujoči organi zadruga so: 1. predstojništvo, 2. nadzorništvo, 3. glavna

skupščina. Toraj trije organi so, ki vodijo zadrugo: 1. predstojništvo, katero sestoji iz 7 udov, 2. nadzorništvo, katero sestoji iz vseh udov zadruga. Vsi udje zadruga izvolijo iz med sebe 7 udov v predstojništvo ali načelnništvo, in to morajo biti možje, do katerih imajo vsi udje zadruga največje zaupanje, in kateri imajo vednost in zmožnost, da vodijo zadrugo v korist zadrugnikov. Da pa postane zaupanje še večje, izvolijo vsi udje zadruga iz med sebe 5 udov v nadzorništvo. To nadzorništvo pa ima pravico in dolžnost, da vedno pazi, kaj dela predstojništvo, kako vodi vse posle, in ali dela v korist zadruga ali ne. Če bi nadzorništvo kaj opazilo, kar bi ne bilo prav, koj sme sklicati glavno skupščino, t. j. vse ude zadruga in njim povedati, kaj ni prav, in udje načelnništva, če bi ne delali pravilno, se smajo odstaviti. In vrh tolike previdnosti pa je še glavna skupščina, to je zborovanje vseh udov zadruga, pri kateri zamore vsak ud povedati, kaj želi v korist zadruga, in kjer se pregledajo vsi računi zadruga ter se sklepa, kaj in kako bode zadruga v bodoče delovala. Kakšne pravice pa imajo organi, ki volijo zadrugo? To nam povedo naslednji paragrafi.

§ 16. Predstojništvo zastopa zadrugo pri sodnji in izven sodnje. Predstojništvo sestoji iz ravnatelja, blagajnika, tajnika in 4 odbornikov, iz med katerih je eden namestnik ravnatelja. Predstojništvo izvoli glavna skupščina na dve leti in se po glavni skupščini že pri volitvi določi, kdo bo ravnatelj, njega namestnik, blagajnik in tajnik.

Vsako leto izstopijo zadni trije udje iz odbora, kateri se z novo volitvijo nadomestijo. Prvo leto določi žreb, kdo da mora izstopiti, potem pa službena starost. Izstopivši udje predstojništva se smejo zopet voliti.

Da se ta pravila pri sodnji vknjižijo, zadostujejo podpisi ravnatelja, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika.

Ako bi bil kak od predstojništva trajno zadržan, svoj posel opravljati, ali da je umrl, izvoli glavna skupščina drugega zadrugnika na izpraznjeno mesto v predstojništvo. Ravnatelju, blagajniku in tajniku sme se za njih trud pripoznati plačilo, katero določi glavna skupščina.

Predstojništvo lahko vsak čas skupščino odstavi, in sicer iz tehničnih razlogov, da bi smelo ono za to kako razloži.

Glavna skupščina odločuje podpisuje ravnatelja, njegov namestnik in tajnik. Podpisujejo tako, da pristavita podpisatelja svoje ime in priimek. Predstojništvo vodi vsa opravila zadruga, zzirom na obstoječe postave in pravila, ter mora svoj posel vestno in zvesto izpolnjevati in pri vsakem činu je pripravljen zadruga pred očmi imeti.

§ 17. O zadevah, spadajočih v delokrog predstojništva, sklepa isto v sejah in je za pravo, če sklepov potreba navzočnosti vsaj polovice odbornikov; odločilna je večina. Pri enakosti glasov odloči predsednik. Vsak sklep vpiše se v sejni zapisnik, kateri mora biti vsakokrat podpisan od navzočih.

§ 20. Člani predstojništva, kateri svoje dolžnosti zanemarjajo, so zadrugi za vso, vsled njih malomarnosti nastalo škodo osebno in solidarno odgovorni.

Iz teh predstojenih paragrafov bode vsakateri čitatelj lahko razvidel, kake pravice, kake dolžnosti in kako odgovornost imajo udje nadzorništva. Jaz bi vsaki kmetijski zadrugi, katera se bode osnovala, nasvetoval, da si zbere v načelnništvo same vsestransko skušene in izobražene možje, kajti naloga, katero prevzame načelnništvo, je jako velika in zahteva od vsakega veliko dela, truda in veliko vednosti ter vsestranskih skušenj. Od načelnništva pa imajo zopet največ opraviti načelnik, tajnik in blagajnik. Ti trije so takorekoč duša cele zadruga. Zato je neobhodno potrebno, da zasedajo ta mesta možje, od katerih je splošno znano, da so značajni, poštene, izobraženi in skušeni kmetovalci, da

razumejo vsaj nekoliko trgovine in kupčije, kajti na teh možeh je mnogo ležeče, bode li zadruga dobro uspevala ali ne. Kar sklone glavna skupščina ali kar sklone zadruga odbor, izvršiti morajo ravnatelj, tajnik in blagajnik, in kar spoznajo ti trije, da je dobro in koristno za zadrugo, to morajo ti nasvetovati pri sejah odbora in glavne skupščine, da se to naredi. Ravnatelj, tajnik in blagajnik morajo mnogo čitati gospodarske, strokovne in zadrugne časopise in knjige, da tako vedno vedo, kaj se godi po svetu, kakšne so cene žita in drugih pridelkov kmetijstva, in kaj se ima v korist zadruga storiti. Ker pa je načelnštvo vedno od nadzorništva nadzorovano, in ker so udje načelnštva domačini in imajo zaupanje od zadrugnikov, bodejo ti gotovo vse storili, kar njim bode mogoče, da se bo zadruga dobro razvijala in da ne bode trpela škode, ter da bo rodila dober sad. Kjer se bode toraj osnovala kmetijska zadruga, in to upam da se bode povsodi, kjer so razsodni kmetovalci in kjer nočejo izginiti, povsod naj se zberejo v načelnštvo sami vrli, pošteni kmetovalci, kateri veliko čitajo in so izobraženi, kajti le tem bode mogoče zadrugo vspešno voditi. Če bi

pa može, kateri prevzamejo načelnštvo, v začetku vsega takoj ne razumeli, naj se obrnejo na uže obstoječe zadruge, saj njim gremo z veseljem na roko. Ivan Kač.

Listnica uredništva: G. F. S.: Zakaj mi ne pišemo proti kranjskemu razporu? Prvič ker to ne spada v program našega lista, ki ga pišemo za kmečki in delavski stan; drugič ker kranjski razpor ni razpor med enako mislečimi, ampak boj med liberalno in katoliško mislečimi osebami. Tak boj pa se ne konča s pobožnimi željami o slogi, ampak se mora izvojevati do poraze jedne ali druge stranke. Vemo, da nam ta boj škodi, toda škode so krivi isti, ki so se izneverili staremu slovanskemu programu. Čudimo se, da še imate ob koncu 19. stoletja tako nejasne nazore! Zdravstvujte!

Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani so poslali: Slavna Posojilnica v Slov. Bistrici 20 gld. — Slavna Posojilnica na Dolu 5 gld. — Iz dr. Čučkove zapuščine 70 gld. — Izvenakad. podružnica v Gradcu po g. Fr. Hrašovu 80 gld.

„Naša straža“. Pristopili so kot ustanovniki: Andrej Podhostnik, župnik v Dramljah 10 K. Martin Meško, župnik v Kapeli 10 K. Ivan Zdravec, kapelan v Kapeli 10 K. J. Selih, župnik pri Sv. Kunigundi na P. 10 K. Dr. J. Vošnjak v Slov. Bistrici 10 K. — redni udje: Anton Podvinski, kapelan v Slivnici 2 K. Martin Roškar, kapelan v Hočah 4 K. Dr. med. Rado Frlan v Gradcu 1 K. Med. Jožef Strašek v Gradcu 1 K. Fil. Dav. Majcen v Gradcu 1 K. M. Zemljčič, kapelan na Dobrni pri Celju 2 K. Gr. Potokar, kapelan na

Dobrni pri Celju 2 K. — Darovali so: Šaljiva pošta v Črešnjecih pri Slov. Bistrici 2 K. — Društva: Posojilnica v G. Radgoni 20 K. Posojilnica v Brežicah 10 K. Posojilnica v Slov. Bistrici 50 K.

Loterijne številke.

Trst 24. marca 1899: 22, 70, 13, 82, 14
Linc 87, 22, 28, 29, 68

Krščansko dobro delo, zraven pa še sreča!

Iščejo se v vsaki fari zanesljive osebe, možki ali ženske, trgovci in drugi, ki bi hoteli za dobro plačilo prodajati srečke (lose) za zidanje nove farne cerkve pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Kdor bi hotel razpečavati srečke, naj naznani farnemu uradu sv. Magdalene v Mariboru svojo addresso in koliko sreček želi. Več se mu bo potem pismeno naznanilo. (Srečke so po eni kroni. Dobitki so 1 par težkih volov, dve molzni kravi, 10 polovnjakov dobre starine itd. Srečkanje bo 15. maja tega leta; izsrečkane številke in dobitki se bodo hitro po 15. maju objavili v „Slov. Gosp.“)

Svila za neveste, meter 65 kr.

do 14 gld. 65 kr., — kakor tudi črna, bela in barvana Hennebergova svila od 45 kr. do 14 gld. 65 kr., v najnovejših tkaninah, barvah in vzorcih. Zasebnikom poštne in carine prosto na dom. Vzorci obratno.

G. Henneberg-ova tovarna za svilo (c. in kr. dvorni zalagatelj) v Zürichu.

Služba organista-cerkovnika

pri nadžupni cerkvi Sv. Križa tik Slatine

je razpisana do dne 1. maja 1899. — Plača na leto znaša okoli 300 gld., prihodnje leto in naprej 100 gld. več, stanovanje prosto. — Prosilci, edinole samci, izprašani cecilijanci, naj se s potrebnimi spričevali in priporočili pri podpisnem osebno oglašijo do dne 9. aprila t. l.

Fr. Korošec,
nadžupnik.

2-2

Razpis.

Podpisano oskrbništvo išče za svojo pristavo (marof) oženjenega gospodarskega opravnika.

Isti mora biti absolvent kake kmetijske šole, ter zvežban v gospodarskih strokah, zlasti v vinarstvu, živinoreji in v poljedelstvu. Odločno se zahteva, da je slovenščine in nemščine popolnoma zmožen, ter ne manj kot 25 let star. — Službo nastopiti bode z 15. aprilom.

Prošnje s prepisi spričeval pošiljati je v nemškem jeziku do 5. aprila. Nadalje vsprejme enega ciglarja, kateri je izurjen v napravi različne opeke. Vsprejme se tudi vrtarski učenec, ki ima veselje do vrtnarstva.

2-2

Oskrbništvo graščine v Ormožu, Friedau, Štajarsko.

Gospodom cerkvenikom priporoča tiskarna sv. Cirila v Mariboru nastopno knjigo za veliki teden:

Obrednik za cerkvenike

ali

natančen pouk za cerkvene službenike.

Spisal Jernej Voh, nadžupnik Konjiški.

— Drugi popravljeni natis. 160 strani. —

Velja 40 kr., po pošti 43 kr.

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi

Za birmance lep spomin

in sploh za odrasle koristen molitvenik

„DUHOVNI VRTEC“

v V. natisu.

Zraven lepih molitev za očitno in domačo službo božjo obsega na 250 straneh še pouk za sveto birmo in 169 svetih pesmi: velja nevezan s podobo vred 32 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom 85 kr., v usnje vezan z zlatim obrezkom s kopčico 95 kr.

Sv. birma,

Pouk in priprava za ta sv. zakrament za šolo in dom v III. natisu.

1 kom. velja 6 kr., 10 kom. 55 kr. in 100 kom. 450 gld.

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** prišeženega izvedenega v Mariboru,

Kokoslinegg-Allee, Hilariusstrasse, Carnerstrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, mramorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene.

8

Vsem p. t. kmetovalcem in vrtnarjem priporočam najboljšo vrsto semena od pese ali rone, potem raznovrstna semena trav, zelenjadi in cvetlic. — Ravno tako se dobi pri meni poljski malec (gips), umetalni gnoj, rafija-ličje, koreninsko ličje in drevesni vosek.

Prodajalnica špecerijskega blaga in semena 6-12

M. Berdajs v Mariboru.

Na želodcu

in vsled starosti slabotnim priporoča Benedikt Hertl, posestnik graščine Gelitsch pri Konjicah, 10 let stari, duha in telo krepijoči naravni „Cognac“, pripravljen (ekstrahiran) iz njegovih lastnih vin. 4 steklenice z zabojkom 6 gld. franko na vsako pošto.

Posamezne steklenice po 1 gld. 50 kr. se vedno dobivajo pri Al. Quandest, Maribor, Gosposke ulice.

11-50

Svoji k svojim!

Henrik Klemenčič,

trgovec in gostilničar v Veržetu, naznanja cenjenemu občinstvu, da prodaja v svoji prodajalnici raznega špecerijskega blaga po najnižji ceni, tako fino sirovo kavo kilo od gld. 1.20 do 2 gld., fino praženo kavo kilo od fl. 1.80 do 2.20, sladkor v celey grudi 39—40 kr., na drobno 40 kr. kilo, dobro laneno in laško olje za salato liter od 38 do 46 kr., kakor tudi razno železo, kose, srpe, motike, itd. V gostilni se dobiva pristno vino iz ljutomerskih in sosednjih goric od 24 do 56 kr. liter, dobro žganje od 28 do 80 kr. liter. Skrbljivo je vedno tudi za dobra jedila.

Priporoča se

2-4 Henrik Klemenčič.